

ВЪСТНИК 261

ДОБРУДЖА

Градската библиотека

ПЪВЛЕНИЯ:

на кр. оск. дреок. Добруджа — Баб. у жкоп. не се връщ. навад.

АБОНАМЕНТЪ:

За България за год. 14 лв.

За странство за год. 28 лв.

Единъ брой 10 от.

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕН СЪВЪТЪ

Малкопонеделникъ, сряда и петък

Добруджанскиятъ въпросъ прѣдъ германския райхстагъ. — Комуникето на Добруджанската организация въ България. — Науманъ за турско-българския споръ. — Турски схващания. — Изгледитъ за мира. — Прѣгледъ на пресата. — Изъ Ромъния, Бесарабия и чужбина. — Бустенджанскитъ юнаци въ Тулча. — Ромъния за Добруджа въ 1878 г. и пр.

Добруджанскиятъ въпросъ прѣдъ Германския райхстагъ.

Нашиятъ германски събратъ „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ не давна беше писалъ, че, като добри приятели, трябва да си говоримъ безъ прикритие и съ най-голяма искреностъ. Ний напълно споделяме тази чиста истина; нащо по-дече, безъ да взимаме въ изъщо нашитъ съюзни чувства, ние винаги сме се старали да я подържаме. При една доказана искреностъ и съ доброволя, неспасявата и спороветъ винаги се уреждатъ най-лесно и задоволително, откогато при единъ осждителенъ хипокризъмъ. Инасяйки въ колонитъ на нашия вѣстникъ открито въпроситъ, които ни възбудватъ, като българи и добруджанци, ние винаги сме посрщали съ най-голямо възмущение най-малкитъ подозрѣния въ чувствата ни къмъ съюзнитъ народи. Нашия девизъ е билъ, обаче, винаги да бждемъ прѣди всички българи, защото въ това е залогътъ за правосъдието на всеки народъ. Тукъ правимъ алузия за продажността, на която ние не желаемъ да отдаваме никаква почитъ. Мислимъ, че това е прѣдостатъчно да се разбира правнио смисъла на нашитъ откровенни думи. Дължимъ тукъ да подчертаемъ, че съ искреностъ се служи хиляди лати по-често на общата съюзна кауза.

Направихме това възтѣжение, за да не бждемъ прѣтѣлкувани въ и въ нашитъ впечатления отъ равнопоставената по Добруджанския въпросъ въ германския райхстагъ.

Въраме да подчертаемъ, че намъ направи отрядно впечатление поставянето на въпроса за северна Добруджа въ най-вѣрховното учредение на Германия, гдето народната мисль се проявява въ най-голямата си чистота и искреностъ. Втори въпросъ е, до колко насъ задоволяватъ изказанитъ по случая мнѣния. Важното е, че намъ се отдава случай да доловимъ разнитъ схващания по Добруджанския въпросъ въ политическитъ течения въ Германия. Тъ идатъ като едно мърдавно потвърждение на недоволството въ българския народъ отъ Букурещкия договоръ.

Тукъ трябва да направимъ едно различие въ схващанията по Добруджанския въпросъ между г. Шреземанъ, единъ добъръ познавачъ на балканскитъ въпроси, и останалитъ оратори. При категоричността на видния общественъ деецъ отъ националъ-либералната партия, ние имаме неособено яснитъ изгледения на държавния секретаръ за външнитъ работи г. фонъ Кюлманъ, единъ отъ първитъ творци на Ботроченския договоръ. Ние казваме не особено ясни, защото тъ не допринасятъ нищо ново по Добруджанския въпросъ, задъ който стоятъ прѣдпоставки не само отъ страна на Турция. Ние и сега не чуваме мнѣнието на фонъ Кюлманъ по комесациитъ на Германия за фаталнитъ проценти на съюзнитъ държави въ северна Добруджа. А това беше вуждно да се каже за опростотворе-

нието и очистиането на въпроса, защото крайничествия процентъ на Турция се реди по-крупната цѣна на Германия. Какъ смята Германия да ликвидира съ своето съдружническо участие въ северна Добруджа, е единъ важенъ въпросъ за насъ. Отлагането на тази ликвидация не е достатъчно оправданитъ отъ ликвидирателитъ съ претенциитъ на Турция; това е два отделни въпроса, които не трябва да се смислятъ и бѣпоставатъ въ зависимость. Ето защо, ние считаме за недоволително успокоителни изгледенията на фонъ Кюлманъ, до като тѣ не бждатъ последвани съ дава отъ страна на Германия.

Нека ни бжде позволено на три да обрнемъ вниманието въ съюзната империя върху единъ печаленъ фактъ въ близката история въ Добруджа. Осложнението на Добруджанския въпросъ ние отдаваме най-вече на създаването на етапната германска зона, която докато ние сме живели въ нея, изгладя апетити. Ние на времето възбуждахме своя протестъ противъ нея и прѣзрехоме опасността, обаче, за голямо съжаление, не бдохме добръ разбрави. Тукъ за днешенъ дѣтъ дължимъ да напомнимъ, че въреждането на етапното германско управление беше първа етапътъ отъ оспорването нашитъ законни права за обединението на родината ни съ България. И заради това ние считаме, че оправданията въ германската преса не сж достатъчно обосновани отъ фактитъ.

Положението на бойнитъ фронтове. Булетинъ отъ Щаба на Дѣйствуващата армия за 28 юлай 1918 г.

Македонски фронтъ. Западно отъ Охридското езеро, прогонихме съ огънь няколко успелни французски разузнавателни отдѣлене. Въ завоя на Черна и отъ двѣтъ страни на Вардара, отъ наша и неприятелска страна, временно по силенъ артилерийски огънь. Източно отъ Вардара, наша батарея завали голѣмъ неприятелски складъ съ бойни припаси. На няколко мѣста, между Вардара и Добранското езеро, патрулни схватки, въ които заловиха патрулници англичани. Западно отъ Вардара, свалихме единъ неприятелски аеропланъ, който падна задъ неприятелскитъ линии.

Съюзнически свѣдѣния.

Западенъ воененъ театръ. Берлинъ. Отъ бойнитъ полета нищо ново.

Италианския фронтъ. Вiena. Въ Жудикарийтъ, при Арксенекъ и по долното течение на рѣка Ечъ—огъненъ артилерийски огънь отъ страна на италианцитъ, отправенъ далечно задъ нашитъ линии. Колѣ Делъ-Росо и други плавански върхове се намиратъ подъ тежикъ неприятелски артилерийски и минохвъргачей съгънь.

Турския фронтъ. Цариградъ. Нашитъ позиции и терена задъ тѣхъ въ нѣкои сектори се обстрѣлватъ силно отъ страна на неприятеля. Отъ двѣтъ страни сживена авиаторска дѣйность.

Умоляватъ се г.г. абонатитъ на в. „Добруджа“ при подновяване на абонатента и промѣна на адреситъ си, НЕПРЪВЪВНО да съобщаватъ и № на етикетчето, на което сж напечатани адреситъ нѣтъ Отъ Администрацията.

Комуникето на Добруджанската организация въ България по изгледенията на фонъ Кюлманъ.

Върховниятъ Добруджански Комитетъ въ България счита за свой дългъ да изкаже публично признателността и благодарността на добруджанци къмъ достойнитъ прѣдставители на голѣмитъ обществени течения: вюрдъ великия откозень германски народъ г. графъ Востарпъ, д-ръ Стреземанъ и д-ръ Фр. Науманъ, за тѣхнитъ благородни изгледения въ комисиитъ на райхстага, спрѣмо тежненията на добруджанското население да се види частъ по спорю, прѣследнено къмъ мѣйка България. Отъ друга страна, обаче, Добруджанската организация не може да прѣгледитъ болезнената изневеда, що причиняватъ за всички българи неопрѣдѣлитъ обяснения на държавния секретаръ г. фонъ Кюлманъ, който, следъ като формално ни обща най-скорошво благоприятно разрѣшение на добруджанския въпросъ, сега въпрѣки завлеченето си, че желас да остане безпристрастенъ въ турско-българския сравнителенъ споръ, въ дѣйствителноотъ взема страната на малко доминитъ турски претенции, като подчинява разрѣшението на добруджанския въпросъ на прѣварителното задоволение на тѣ претенции. Трѣбва да се изтъкне, че даже отъ гледна точка на г. фонъ Кюлманъ, който счита Добруджа като бездушна военна плячка, на която се ствава правото за саморѣдѣлене, право, признато, дори на победенитъ, да се обуславя прѣследненето на Северна Добруджа къмъ България съ много условия отъ най-разнообразно естество, по-сбрѣменителни, откогато страна самия тоя издѣтъ българска земя, много и просто равно заучуно на отнасъ, следъ толкова официални побѣдици.

Върховниятъ управителенъ комитетъ на Добруджанската организация въ България.

Изгледения на Д-ръ Фридрихъ Науманъ, за спора между България и Турция.

Берлинъ. Главната комисия при Райхстага продължи разискванията по договора за миръ съ Ромъния. Депутатитъ прогресистъ г. Науманъ заяви, че желие да знае дали договора отъ 1915 г. откозително гравититъ край Марица съдържа условия, които биха могли сега да обяснитъ поведението на турцитъ. Г. Науманъ е на мнѣние, че прѣдъ днешнитъ обстоятелства не трябва прѣйного да се тура въ изпитание вѣрността на българитъ къмъ съюза. Турция има нужда отъ приятелството на своя германски съюзникъ, обаче, тя не може да иска отъ насъ да увеличимъ владѣнията ѣ на Балкана, понеже това, което ние искаме да дадемъ на Турция се намира въ Азия, а не въ Балканския полуостровъ.

Нартина Съ Нириль и Методий. Народопомагательния фондъ „Добруджа“ е пуствналъ въ продажба художествена репродукция отъ картината Съ Нириль и Методий, изработена съ бои (драйварбендрукъ) по оригинала, рисуванъ отъ художника г. Ив. Енчель. Видю. Отпечатана е върху картонъ голѣмъ форматъ 85—70 см. Доставка се отъ фондъ „Добруджа“ ул. Гурко № 17, София и при всички соевийски книжари. Цѣна 7 лева. За добруджа при книжарница е. Добруджа—Бабадагъ

Добруджанци, не забравяйте фонда „Добруджа“, който обслужва нашата кауза!

ТУРСКИ СХВАЩАНИЯ

Главният мотив на турските претенции върху една част от Добруджа е този, че две турски дивизии участвали на добруджанския фронт в войната срещу Ромъния. Това е едно извънредно ограничено схващане задачата на войната. Задачата на всяка война е преди всичко да се сложи, да се унищожи противника, след което вече може да му се налагат една или други условия. За да се постигне тази цел, силите на коалицията трябва да действуват на този или онзи театър в зависимост от тяхното стратегическо положение. Задачата на българската армия в Добруджа, така и на двете турски дивизии, беше не заемането на последната, а унищожението на противника. Освобождението на Добруджа беше последствие на първата, главната задача. Ино, българите бяхме само щастливи, че тези две задачи за нас съвпадаха: като постигнахме една чисто военна цел, ние освобождавахме една българска област, която удвояваше нашите морални сили.

Ако при разпореждането резултатите от войната, вземем за ръководно начало кои войски от коалицията на кой военен театър са взели участие, то тогава ще дойдем до невъзможно абсурдни заключения за правата на съюзниците. Турците в Добруджа не се биха за нея, а отстояваха свои интереси, защото главната и крайна цел на руско-ромънската армия беше прехвърляне връзката между Турция и Централните Сили, а след това заемането и на Цариград. Такава е и сега задачата на неприятелските армии на македонския фронт. Друго едно важно обстоятелство, което турците изпуцват из пръв вид, а така също и някои от германските вѣтници, то е, че главния и рѣшителен удар на ромънската армия беше нанесен от български войски. След идването на турските дивизии на добруджанския военен театър, ядрото на неприятелската армия се състоеше от руски корпуси, които все по-вече и по-вече се увеличаваша, до като прѣз втория период на войната в Добруджа останаха да действуват само руски войски, а разбитите ромънски части бѣха изгнани. Мислим, че няма нужда да доказваме, че тази руска армия нѣмаше за задача да вземе Добруджа, а нѣмаше много по-далечна задача, която еднакво засѣгаше България и Турция.

Побѣдоноситѣ боеве, които съюзнитѣ войски в Добруджа имаха за резултат преди всичко разгрома на ромънската и руската армии, след който разгромъ на побѣдения можеше да се диктува. За общия разгромъ на руската армия и следъ това на Русия, и българската армия има своя малка дѣля, на която еднакво е по-малко от този на турците. Обаче каква разлика в претенциите! Турците, след като си възвърнаха отлетѣтѣ им и посѣб изоставени от руситѣ територии, след като въ брест-литовския договоръ получиха отстъпненитѣ на

руситѣ областта в 1878 г., замечтаха за образуването на разни кавказки и арменски републики под татарска етикетка, които да се намиратъ под ъгъла на Турция, за прѣдаването на тѣхъ руската черноморска флота и какво не още. Ако България застане на турско становище, то има всички основания да прѣдава претенции в Кавказъ, в Кримъ, за Черноморската флота, срещу които следъ това да има компенсации. Това България не може да направи, защото има по-друго схващане за задачитѣ на войната: последната да се води съ общи усилия и побѣда надъ неприятеля, следъ което всички да получатъ това, което му е нужно и на което има право. Непосредствеността в турските мотиви — участието в дѣлѣ слаби тѣхни дивизии в Добруджа — е очевидно и това нѣколко не може да не наведе човѣкъ на мисълта, че това сѣ само привидни мотиви и че сѣжиснитѣ трябва да сѣ по-други.

За това ние ще напомнимъ на турцитѣ една истинна, която, тѣ, изглежда, че забравятъ. България при своята намѣса в войната нѣмаше свободата да избира страната, къмъ която иска да отиде, а също и времето за това. И тя се намѣси на страната на централнитѣ сили, защото ѣ се данаха гаранции за нейното национално обединение. Прѣдставяватъ ли си турцитѣ какво щѣе да стане съ тѣхъ, ако България пазеше само единъ строгъ неутралитетъ: сега не само, че нѣмаше да могатъ да правятъ дума за долната на Марица, но нѣмаха отдавна да забравятъ и Цариградъ. Ясно е следователно до колко сѣ не-справедливи, ще кажемъ, даже, неморални, турските претенции, които повдигатъ сега разни въпроси за компенсации и отжѣлѣни принципи за политическо равновѣсие. България, прочее, не се намѣси в войната, за да дава компенсации за своето обединение и то въ едно време, когато въ името на национални принципи се създадоха толкова много нови държави и продължаватъ да се създаватъ други, безъ последнитѣ да сѣ имали договоръ съ когото и да било, и когато на единъ общъ врагъ се позволява да сѣ присъедини една цѣла област противъ волята на болшинството отъ нейното население.

ПРѢГЛЕДЪ НА ПРЕСАТА.

«Berliner Tageblatt» При ратифицирането на мирния договоръ от Ромъния въ райхстага, от различнитѣ първенци биде изказано желанието, кондоминиума въ Северна Добруджа да биде отстраненъ колкото и възможно по-скоро. Държавният секретаръ за външнитѣ дѣла не остави никакво съмнѣние въ-ху това, че Германия признава правата на България върху тази област, но, че тя напълно разбира и желанията и исканията на Турция. Положението на Германия е много трудно и, може би, неблагоприятно въ спора между противорѣчивитѣ интереси на двете съюзници, които им останаха вѣрни въ най-тежкитѣ времена. И двете страни трябва да разбератъ, колко много желаятъ и еднакво симпатизиратъ прѣдставителитѣ на германския народъ да настѣпни по-скоро отстранение на противорѣчието между двете държави.

«Vorwärts». Вчерашнитѣ сериозни разговори върху Букурещкия договоръ сѣ само уведѣ къмъ дѣятелното му разглеждане, което ще отнеме следъ като комисията изпони подробноститѣ и сѣжиснитѣ му смисълъ. Безъ това, последнитѣ конвенции отъ него не могатъ да се издаватъ. Той, съ безбройнитѣ си постановленитѣ образува единъ грамаденъ томъ, поради което вѣроятно, бѣ нареченъ, отъ органа на пангерманитѣ «германски позоръ». Анексонитѣ, вѣроятно, ще намѣрятъ добра почва именно сега за пропаганда. Измѣната на Ромъния създаде добра почва за недоволство отъ страна отъ германския народъ къмъ нея. Това недоволство се засили чрѣзъ лошото третиране на германскитѣ пѣлѣници отъ ромънскитѣ войски. Този фактъ не е за отказване и даже прѣдставителитѣ на независимитѣ социалисти — Ледбургъ, сѣ обясни, че виновнитѣ на тѣмъ настѣпения трябва да отговарятъ. Обаче, Кюлманъ заяви съ силни думи, че трябва да се прави разлика между виновността на едно правителство и виновността на единъ народъ, като ромънския, който въ по-голямата си частъ, не по свое желание трѣгна на война. Разбра се не е само това основанието за по-голяма справедливостъ, защото и отжисонитѣ често пакъ нанася голѣми вреди. Фактически погледнато, германското правителство можеше да направи отъ Ромъния това, което си иска. Но оръжието си е оръжие. Съ него могатъ да се унищожатъ цѣли армии, но тѣ нито оратъ, нито жнатъ, нито дава петролъ. А последното е, което трябва да опрѣдѣля отношението имъ къмъ Ромъния. Теорията на господата, които могатъ да управляватъ свѣта съ оръжие се осуетява отъ логиката на фактитѣ и отъ стопанственитѣ отношения.

«Neue Freie Presse». Противорѣчието между английския кабинетъ и Клемансо, поради своеволното публикуване писмото на Кайзеръ Карлъ, отава все по-ясно. Клемансо днесъ не намира никаква поддрѣпа въ английската военна преса. Тя повдига въпросъ и за главното командуване и заявява, че не иска по никакъвъ начинъ сѣглашенската политика да биде подчинена на единъ ересьски диктаторъ. Разногласията между Клемансо и английското правителство се изостряватъ даже и по второстепенни въпроси, какъвто е договора за размѣна на пѣлѣници между Германия и Франция. Отначало английското правителство се противопостави на тази размѣна, но подъ силния натискъ на общественото мнѣние, то се помири и по французски образецъ води сега въ Хага прѣговори съ насъ съ сѣжисната цѣль. Така отом спора около извѣнениата на Лийдъ Джорджъ въ долната камара, че Клемансо е човѣкъ, на чийто желание мѣчно може да се противи. Така също стои и въпроса за защитата на Парижъ, който ересьцитѣ искатъ да защитаватъ по-рано по французски и само, ако стане нужда, да се изпразнятъ по английския методъ.

Ромънското правителство прави най-голямъ улеснение и раздава земя въ Долтата и Бесарабия на всички ромънски сѣмейства, които се изселватъ отъ Добруджа. Ежедневно само чрѣзъ Тулчанския пунктъ минаватъ съ стотици ромъни, които прѣдъ видъ обилитѣ които намиратъ, напуштатъ Добруджа.

Проф. Романски и Д-ръ Пенановъ.

Продължение отъ бр. 149

Ромънски свидетелства по въпроса за Добруджа.

(1878 г.)

«Заключение на брошурата „Добруджа“ отъ Н. В. Локустану.

Включаваме: Въз основа на всичко това, което изложихме, ний не приемаме Добруджа.

Отъ географическа и етнографическа гледна точка: Защото, отдалена отъ Ромъния не само чрѣзъ една голѣма рѣка, но и чрѣзъ нѣколко рѣки, каквито сѣ различнитѣ рѣки на Дунавъ, които правятъ прѣзъ по-голямата частъ на годината общението между тия две земи не само твърдѣ трудно, но и почти невъзможно, и е населена съ едно население, което въ голѣмото си мнозинство е отъ чужда народност и произхождение, — тя не ѣ принадлежи нито географически, нито етнографически.

Отъ гледнище на правата на народитѣ: Защото отстъпването на една територия отъ една държава на друга, дори когато това става доброволно, както и по силата на едно завоевание, е чуждо на правнитѣ идеи.

Защото анексията на една територия къмъ друга може да биде законна само догана, когато е осно-

вана на правилно изразената воля на населението отъ тия две територии — нѣщо, което не бѣ изпълнено нито отъ Русия, по отношение на Бесарабия, нито отъ Ромъния, по отношение на Добруджа, безъ което присъединението на тия две области е едно насилническо завоевание, което ние не трябва да допустнемъ, като противно на нашитѣ права.

Отъ економическо, финансово и хигиеническо гледнище:

Добруджанското население, както е известно, е обирцината отъ най-разбойническитѣ племена, събрани отъ нѣкъ обѣтъ. За възвѣдането на редъ ще трябва да държимъ въ тази областъ една постоянна и многобройна войска, подържането на която въ Добруджа би било едно економическо изтощаване на ромънската държава.

Защото Добруджа бидеи една блатиста областъ, където трѣската е епидемическа болестъ се нуждае отъ редъ здравословни подобрѣния, като канали, шосета, плантации, разходитѣ за които ще затруднятъ нашето финансово положение и ще бѣдатъ въ най-голяма несъразмѣрностъ съ дѣятелнитѣ области, които бихме могли да извлечемъ отъ направенитѣ жертви.

Защото Ромъния е въ невъзможност да направи подобни жертви. Добруджа ще се обърне въ една вѣчно зѣюща гробница за ромънскитѣ члѣвници и войски.

Отъ политическо гледнище:

Защото онава, въ което се състоеше и, въ което ще се отом нашата политическа сила въ тая частъ на Източна Европа, е, че ние сме единъ хомогоненъ

народъ отъ латински произходъ; защото като нарушаваме единството на славянската раса и като възземъ въ контактъ и смѣшане съ сѣжисното славянство, ний изгубваме това значение.

Защото, като взимаме една земя, върху която нѣмаме етнически права, ние оправдаемъ нѣщо признаемъ ограбването, което въ 1775 год., Австрия и въ 1812 год. Русия извърши спрямо насъ.

Като анексираме Добруджа, частъ отъ самата България, ний ще дадемъ примѣръ на несправда, която единъ денъ може да се обърне противъ насъ.

Защото Ромъния не може да владѣе трайно една чужда земя, заградена отъ чуждо завоевателна племе.

Защото присъединяването на една частъ отъ България къмъ Ромъния ще биде една вѣчно отворена рана, една яблѣка за раздоръ между тия две държави, които ще биде постоянно и усилено економически отъ ония, които иматъ интересъ да ни видятъ въ вражда и въ конфликтъ съ българитѣ.

Защото това ще породѣ въ недалечно бъдеще единъ новъ български въпросъ, отъ който постоянно ще се мѣтятъ работитѣ на Изтокъ отъ ония, които търсятъ лѣвъ и мѣтна вода.

Защото Добруджа, съгласно официалния текстъ на протоколитѣ № 9, 10 и 11, не се дава на Ромъния подъ друго наименование, а като възмѣна за Бесарабия, което е равносилно да приемемъ отойността на Бесарабия. Следъва.

Изгледитъ за миръ.

Ковалитъ Черинъ — Клемансо неочаквано стана само една мъртва точка въ дипломатическата история на бъдещия миръ. Стана пужда отново да се започват извещения за готовност за миръ, преди още оръжието да е казало последната си дума. Борбата се прѣнесе върхъ французкия народъ, частъ отъ който, отъ една страна подъ натиска на оглушителния трѣсъкъ на оръдията и бомбитъ надъ френскитъ поселения, отъ друга — поради прѣумореностъ отъ войната, отъ трета — поради бескрупулното отхвърляне на австро-унгарскитъ мирни прѣдложения съ Клемансо, жаждѣ за миръ. Може би, именно тази борба върхъ французкия народъ прѣдизвика не отдавна извещаната на Балуръ, който подчерта традиционната мирна политика на съглашенци, като повтори още веднажъ «война до побѣда». Изглежда, че по сжщия поводъ и съглашенската преса, по рѣшение на Версайскитъ прелати, поиска да узнае цѣлитъ на Германия. Може би, тази сж причинитъ, но не е чудно и това да е една маневра, каквито се напизаха доста до сега, за да се отнеме инициативата отъ съюза да атакува и на дипломатическа почва.

Въ всички случаи, очакваше се, че при новитъ извещения отъ страна на съюза — герм. Германия, ще се взематъ въ съображение не само сегашнитъ отношения на бойнитъ полета, но и изгледитъ за близкото бъдеще; ще се взематъ прѣдъ видъ, най-послѣ, поукитъ, които до сега се получиха отъ мирнитъ дипломатически опити, та, ако не се добиитъ резултати, поне да се запази инициативата!

Прѣдъ насъ сж извещенията, както на бойн Кюлманъ, така и тѣзи на Бурианъ. Намъ се иска да откъснемъ новото въ тѣхъ, което да приближава къмъ мира. Ний търсимъ въ тѣхъ онази оила, която дѣлаше изъ организирания воля на германския народъ не само да побѣди, но и да склочи миръ, както той изрази прѣзъ резолюцията на болшинството въ райхстага отъ 19 юли м. г.

Когато болшинството на германския райхстагъ заявя, прѣзъ своето рѣшение, че иска немедленъ миръ по споразумѣние, той постави нещитъ врагове на изпитание. Дягитъ борби около паспорти и конференци и безмилостнитъ игри съ слабоститъ на руската революция свидетелствуватъ за това. При все това, до донка сепаративния миръ съ Русия, който макаръ за дълго да напомнява гвоздетъ по рѣцѣтъ и краката на Прометей, е една гражданска крачка къмъ миръ. Но когато четемъ въ извещаната на Кюлманъ, че «идеята за господството на свѣта, както ни показва призмѣра на Наполеона, е утопия», ний се питаме каква убѣдителна стойностъ има това заявление и кому се казва то — на французкия или английския народъ? Не намъ прѣдстои задачата да разрешаваме тѣзи въпроси. Германия има право да се ползува отъ «благата на природата» тѣй, както в оички народи. Нейнитъ и обѣди, нейната здрава организация и грандиозната енергия, която разви въ тази война и даватъ право да се изложи на своитъ противници и да иска своя дѣлъ въ свѣтовното господство. Англия, въпрѣмъ своето нежелание, трѣбва да отстъпи. Тя трѣбва да даде възможностъ на новитъ обществени форми, каквито прѣдоставява Германия, да живѣятъ наравно съ нея. Нейниятъ демократизмъ тукъ именно трѣбва да се прояви, за да прѣдупрѣди кризиса, а не само по отношение гражданитъ и. Ако тя не направи това, открива пътя да бѣде пригнудена да го направи. Но при все това, очакваше се, че прѣдставителтъ на най-силната отъ съюзнитъ държави, еонъ Кюлманъ, ще очертае, макаръ и въ най-обща черта, до какъ се простиратъ стрѣмекитъ на Германия и въ какво се състоятъ тѣ, поне тѣй, както това направи не прѣди много «Kreuzzeitung».

Вѣрно е, че «съ враговетъ си сме въ чисто военни отношения» и ще бѣдемъ такива, докато тѣ не отстъпятъ. Това ни се казва, съ олата не необходимостта; последната ни казва да се запази и инициативата въ съюзни рѣцѣ, но питаме се каква връзка иматъ думитъ «Можемъ да се надѣваме, че лѣтото и есенята войскитъ ни ще се убѣчатъ съ нови успѣхи» съ резолюцията на райхстага за миръ по споразумѣние?

«Кога ще се свърши войната?» — «Трѣбва да заява, казва Кюлманъ, това никой не може съ положителностъ да каже: Трѣбва да заява, че въпрѣки великолѣпнитъ жертви на нашитъ армии, нашитъ врагове и до сега не проявиха едно поне желание за миръ. Тѣ не сториха нищо, което да прилича поне малко на германското прѣдложение за миръ». Това е отхвършено право. Но ако противникитъ не прави прѣдложения, то това не значи, че тамъ отсѣждатъ жадуващи за миръ. И за тѣхъ именно трѣбва да се държи смѣтка! защото тѣ сж ядрото, около което ще се групиратъ борцитъ за мира, къмъ който германския народъ прояви толкова жѣли и тѣй силно желание. Затова именно, намъ се струва, че при тѣзи извещения трѣбваше да се застъпимъ не само интереситъ, но и възгледитъ на съюзитъ народи по този въпросъ, които сж тѣй ясно очертани въ резолюцията отъ 19 юли 1917 год.

Приближаването на мира прѣдполага организирания воля на воюващитъ народи да го наложатъ.

Тая воля оперира съ опрѣдлени понятия; иначе нѣма да бѣде воля, а стихии. Тѣзи понятия сж очертани въ резолюцията на райхстага, но въ рѣчта на Кюлмана сж не особено ясно. Ако отъ нея се цѣли извѣстниотъ изъ Валуръ, отговоритъ е напълно заслуженъ. Не този, който бромъ толкова побѣди себе си, трѣбва да заговори прѣвъ опрѣделено. Но при все това би било удобно, ако се държеше смѣтка и за вѣраждѣщето семирно брожение въ Франция. Въ такъвъ случай изгледитъ за мира отново биха освѣжили борищитъ се по бойнитъ полета и ударитъ върху военнопобѣдитъ въ съглашенския лагеръ би билъ по-силенъ.

ИЗЪ РОМЪНІЯ.

(Отъ нашия специалистъ кореспондентъ).

Букурещъ. Единъ тренъ съ демобилизирани ромънски войници е прѣтърпѣлъ катастрофа въ станцията Марчешу—Молдова. Броятъ на убититъ надминава 45 а раненитъ много повече.

При разискването отговора на троното слово Авереску се произнеса за всеобщо избирателно право, сериозна аграрна реформа и подаване, оставката на правителството, за да бѣде избрано ново правителство изъ срѣдата на парламента.

Ворѣдъ правителственото болшинство въ парламента се проявяватъ течения за по широки реформи отъ тѣзи, на които е съгласно самото правителство.

Дневъ започна издаването на вѣстникъ «Ренасанс» (Възраждане) органъ на привърженитъ на Къриу, редактиранъ отъ бившия министръ Неницеску.

Веднага следъ ратификацията на Мариня договоръ, очаква се парламентарно прѣдложение за даванетоъ по сѣдъ на бившия кабинетъ Братяну—Тане Йонеску. Правителството вече е отпечатало и раздало на прѣдставителитъ законо-проектитъ за министерската отгъ зорностъ.

Камарата привърши разискванитя върху отговора по тронното слово и гласува текста. Въ рѣцитъ произнесени отъ Аронъ и Маргилманъ сж общими възгледитъ на всеобщо избирателно право съ илюстрално гласуване, прѣвъзгледитъ въ държавно учрѣденіе Банка Национала, отъ гиване кредити на селянитъ за създаване на срѣдъ собственостъ и пр. Върху бъдещата възможна воля на на страната не е казано нищо, нито отъ правителството, нито отъ другитъ оратори.

Силно впечатление произведа рѣчъта на Стере, който заявить, че ако сегашнитъ законодателни тѣла не приематъ принципа на всеобщото избирателно право, тѣ ще нарушатъ конституцията, съ което става невъзможно участието на Бесарабия въ Конституцията.

Генералъ Авереску заявить, че подписаниятъ отъ неговото правителство предимнаренъ миръ бѣлъ въ сжщностъ едно продължение на примиреното безъ да опрѣдѣлятъ точно териториянитъ отстъпки, а възприемалъ само принципа на отстъпкитъ. Президентъ Маргилманъ въ рѣчта си изтъкналъ, че предимнарниятъ договоръ на Авереску съдържа въ всички териториялни отстъпки и че той успѣлъ да осяка 10,000 километра. Въ оговата рѣчъ Аронъ намекналъ, че генералъ Авереску се стрѣмил да прѣдизвика сѣлна революция съ болшевишки тенденция.

Правителството е наредило да се анкетиратъ честитъ опожарявания на военитъ складове се счита, че сж предизвикание за прикриване на злоупотребленитя.

На 28 юни камарата ратифицира Букурещкитъ договоръ.

ИЗЪ БЕСАРАБИЯ.

(Отъ нашия специалистъ кореспондентъ).

Въ градовете Сарана и Бъвци—Бесарабия е започнато издаването на два нови ромънски вѣстникци: «Гласуль Ромънескъ» и «Денейтаръ».

Директоритъ въ Бесарабия въ едно заседание, въ което сж участвували прѣдседателитъ на народния свѣтъ Стере и бесарабскитъ министри Инкулецъ, Чухуряну и бившиятъ министръ Пехливанъ сж избрали една делегация, която да протестира прѣдъ правителството, както за назначенето на воененъ управителъ на Бесарабия, така и противъ възнамяваното увольняване на всички сегашни директори, които сж всички бесарабчани и замѣстването имъ съ военни лица.

Бесарабската делегация, която се прѣдставила прѣдъ прѣзидента Маргилманъ, приаружена отъ Стере и отъ бесарабскитъ министри Инкулецъ и Чухуряну, протестира прѣдъ назначенето на военитъ губернаторъ въ Бесарабия и противъ намѣсата на военитъ и други ромънски власти въ вътрѣшнитъ работи на областта.

«Лумина» съобщава, че исканията на делегацията били приети, обаче губернатора генералъ Вайтоану си остава, като ще бѣси за на прѣдъ намѣсено.

вапмето главешъ комисаръ (комисаръ дженералъ) и поима ограничени права. Широкитъ политически свободи на Бесарабия трѣбвало да се запазятъ непокътнати и малкитъ чиновници слѣдвало да бѣдатъ назначавани отъ мѣстнитъ власти.

Съ удовлетворяването исканията на бесарабската делегация, касателно ограничаването правата на военния губернаторъ, Инкулецъ и Чухуряну оттеглили своята оставка.

Синодътъ поканилъ за послѣденъ пътъ бесарабския епископъ Атанасиу, който въ знакъ на протестъ сѣ отишувалъ въ Украйна следъ анексията, да се възврне въ Кишиневъ, като го прѣдупрѣдилъ, че иначе ще бѣде замѣстенъ съ единъ пратеникъ отъ Синода.

Завърналъ се отъ Бесарабия виденъ журналистъ, при личенъ разговоръ, съобщилъ, че продължаватъ да бѣдатъ особено остри ковалититъ между населението и ромънскитъ военни власти.

ИЗЪ ЧУЖБИНА.

(Б. Т. Агенция и радмотелеграфъ).

Началникътъ на Австро-унгарския генералъ шефъ за военното положение.

Віена. Австро-унгарския началникъ на генералния штабъ, въ разговоръ съ единъ отъ редакторитъ на «Нове Фрайе Пресе», заявить, че военното днесъ положение на Сѣвиза, въ сравнение съ това прѣвъ 1914 година, е много по-добро и че американската помощъ въ никой случай не може да замѣсти руската армия. Срѣдъ Австро-унгарската армия владѣе отличенъ духъ, който никаква пропаганда не е въ състояние да разколабае.

Лондонската работническа конференция противъ правителството.

Берлиъ. Въ една рѣчь, прѣдседателтъ на минитъ работници г-нъ Смалъ е заявить въ Лондонската работническа конференция, че вътрѣшния миръ между работницитъ ще донка едно прѣкрѣпяване на сношениата имъ съ правителството.

Херлингъ въ Главната квартира.

Берлинъ. Райхсканцлертъ на 30 того ще отпатува за главната квартира.

ИЗЪ ДОБРУДЖА.

Кюстенджонскитъ юнаци въ гр. Тулча.

На 25 т. м. вечерта, Тулчанци имаха рѣдкото щастие да посрѣщнатъ юнацитъ отъ гр. Кюстенджа. Една юнашка дружина, току що израсла изъ срѣдата на Добруджанеца при многолюдно отеченіе на гражданки, гражданки, военни власти и ученицитъ отъ тѣхнитъ учители биде прѣвѣтсвана възвъ отъ града съ пѣсни, подходящи рѣчь и гримони «ура».

Въ стройни редове тулчанскитъ ученици, а ворѣдъ тѣхъ юнацитъ, прѣминаха прѣвъ окаяния отъ български триколюръ градъ. Улицитъ едва можахъ да побератъ възбѣлитъ и прѣвѣтленитъ съ голямо любопитство граждани. Тулчанци, при днешнитъ особено трудни условия за животъ, не пожалиха ни трудъ, ни орѣдства да заовидѣтелстватъ, като истински българя, своето гостопримство. Даде се една хубава вечеря, на която, съ тостове и пѣсни, се изразиха общитъ коински и пожелания за оворшното реализиране на идеала на Добруджанеца—присѣдиняването на Добруджа къмъ майка България и изграждане на на правената въ Букурещъ отъ 7 май 1918 г. грѣшка.

Дадо се една гимнастическа литературна музикална вечеринка и юнашки игри на открито. И двата пѣти, при все, че бѣше въ дълнични дни гражданството се стече масово и остана възхитено отъ събавното изобявление на програмитъ. При всѣко явяване, юнацитъ биваха посрѣщани и мѣрациами съ бурни аплодисменти. Драго става на душата, като вижда какъ възможности прѣвъ рѣдъ години Добруджанецъ, съ своитъ пѣсни за роденъ край и желана свобода, дава изразъ на националното си съзнание и копнежи. Доволенъ отъ добрия приемъ и увѣрени въ несъмнителитъ резултати на своята работа, Кюстенджонскитъ юнаци, следъ като направиха единъ излѣтъ по Дунава до Исакча, напустиаха съ пѣсни града и се отправиха за гр. Бабадагъ.

Кюстенджонскитъ юнаци въ Бабадагъ. На 27 юни следъ обѣдъ пристигнаха въ града ни юнацитъ и юнакинитъ отъ Кюстенджа, връщайки се отъ Тулча. Вънъ отъ града тѣ бѣха причакани отъ тулчанската учаща се младежъ и въ стройни редове и съ пѣсни минаха прѣвъ главната улица.

Вечерта, при прѣвѣтленъ салонтъ, тѣ дадоха вечеринка, която по своето напѣнение направи силно впечателение на присутствующитъ. Особно се отличиха юнакинитъ и юнацитъ съ своитъ игри и фигури. Дискламациитъ и сценитъ изъ селския животъ бѣла много добрѣ изпълнени. Трѣбва да се каже, че инициативата на младежта отъ Кюстенджа е твърдъ направена; съ своя примѣръ тѣ дава начало на онакъ юнашка есеха въ България, която изигра много важна роль въ физическото възпитание на българина отъ свободното отечество.

На 28 следъ обѣдъ имаше юнашки игри на площада при градската градина.

Хроника

Различни телеграми.

София.

Министру председателю Малиновъ.

Централният Добруд. Народ. Съветъ поздравява новото правителство и му пожелава твърдост, еднодушие и безпръдна енергия, за да завърши съ пълен успех обединението на българския народъ. Съветътъ въхваща, че подъ Вашето мъдро ръководство ще бъде отстранена въ най-близко време кризата, въ която Букурещият миръ постави добруджанския въпросъ, ще бъдатъ осъществени желанията и политическите стремежи на добруджанското население, изразени въ ррешениата на добруджанския народенъ съборъ отъ 16 и 17 декември м. г., и цъла Добруджа до Дунавскитъ устия ще бъде обединена съ общото българско отечество.

Председателъ Д-ръ Ив. Огняновъ.

Главенъ секретаръ Ант. Борлаковъ.

Бабадагъ.

Ц. Д. Н. Съветъ.

Отъ мое име и отъ това на правителството сърдечно благодаря за поздравитъ и благопожеланията. Ррешението на добруджанския въпросъ въ Букурещъ опечали нацията. Нека се надеемъ, че великото дѣло за националното ни обединение, за което се дадоха и се даватъ още почти непоносими жертви, ще се завърши добръ.

Министру Председателю: МАЛИНОВЪ.

София.

Весения Министру Генералъ-Лейтенантъ Савовъ.

Централният Добруджански Народенъ Съветъ съ най-голяма радостъ Ви поздравява по случай назначаването Ви за воененъ министру и най-сърдечно Ви пожелава здраве, сила и безпръдна енергия, за да извършитъ съ честъ, достойнство и слава докрай дълга си въ сѣдбоноснитъ дни, които прѣживява България. Добруджанци пазятъ вато съ непоколебимъ опоменъ очарованието, което оставихте средъ тяхъ, и симпатитъ, които съ Вашата сърдечна отзивчивостъ на технитъ нужди и болки, печелихте всекога и на всекъдъ. Тъ твърдо вѣрватъ, че въ Вашето лице ще намръратъ прѣдъ новото правителство най-добриятъ тълкувателъ и най-вѣрниятъ защитникъ на

своитъ желания и политически стремежи, изразени въ ррешениата на Добруджанския Народенъ Съветъ. отъ 26 и 27 декември м. г.

Председателъ: Д-ръ Ив. Огняновъ

Главенъ секретаръ: Ант. Борлаковъ

Бабадагъ.

Централния добруджански народенъ Съветъ.

Благодаря сърдечно за поздравленията и трогателнитъ чувства, на които Вие сте изразителъ отъ страна на нашитъ мили сънародници — добруджанци, Сървено желание на всеко българско сърдце е да види животворнитъ лъчи на свободното българско слънце да отоплятъ и ободрятъ душата на нашитъ скъпи братя въ тая хубава и мила родна страна. Справедливото провидѣние ще подкрѣпи това патриотично желание. Моята задача ще бъде съ всечки сили къмъ една цѣль — прѣусъхваването Народната Армия, за да завърши съ честъ славното народно дѣло.

Министру на войната:

Генералъ-лейтенантъ Савовъ

Бабадагъ.

Г-нь П. Тодоровъ редакторъ в. „Добруджа“.

Благодаря сърдечно за поздравленията. За благото на родината трѣбва всички да посветимъ умиланата си за една цѣль: шастливия изходъ на великото народно дѣло. Въ тази посока желая успехъ въ патриотичната Ви дѣятелностъ средъ тази хубава и мила българска страна. Съ удоволствие чета родолюбивия Вашъ вѣстникъ „Добруджа“.

Министру на войната Генералъ-лейтенантъ Савовъ:

Съветътъ на едно дѣте. Въ редакцията ни се получи следното оцяно писмо на едно дѣте, което помятаме безъ съмнѣния и коментарии:

Тулча, 27.VI 1918 год.

Моля Ви най-сърдечно, съ съзли на очи, да ми съобщите, какво е станало съ татко ми Младенъ Златановъ, хлбаръ отъ гр. Тулча, ул. Калугерени, № 15, отвлѣченъ отъ Сѣсвитъ ррмъни, който и до днесъ не се е завърналъ; дали е живъ, или е загивалъ. Следимъ в. „Добруджа“, обаче нищо не се съобщава за него, а има въ Молдова още отвлѣчени, които не знаемъ кога ще бъдатъ освободени отъ ромънитъ.

Съ почитания: Тодоръ Младеновъ, ученикъ въ I класъ.

Линията Медниде—Добричъ. Експлоатацията на жельзпътната линия Медниде—Добричъ се поема отъ Деревнята на жельзницитъ. До сега тая линия се експлатираше отъ рршитъ отъници.

Още единъ случай на ромънска прѣотжностъ. Отъ нѣкоя ом Георгиу, акушерка въ с. Виволари, Яшва. околия, било насила задържано отвлѣченото момчо Георги Петровъ, 13-годишенъ, родомъ отъ с. Иситли, Добришка околия, което и до сега не е освободено, за да се завърне при своитъ родители.

Административни прѣотжим. Уволнени съ окръжнитъ управители въ Софя, Пловдивъ, Варна, Шуменъ, Пазенъ, Царотъ, Нишъ и Видинъ и окоя. началници въ Прокуле, Дервентъ, Пожарево, Свиленъ, Ржжане, Шуменъ и Тулча.

Университетътъ и студентитъ, взети въ войската. Академическиятъ съветъ е взелъ относно студентитъ, взети въ войската, следното ррешение: Да се признаватъ въ бъдаше по два семестра на всички взети въ войската студенти, щомъ като тѣ се явятъ на първими на втори университетски изпитъ.

Индустриални прѣотприятия. Индустриалниятъ съветъ при Министерството на търговията е отпусналъ общи и специални облаги за разни въ прсектъ индустриални прѣотприятия за произведени отъ памукъ и отъ други растения, глицоза, произвеждана електрическа енергия, керемични произведени, кожи, аптекарско-химични произведени, килими и електрически апарати, вълнени прѣжди, жельзани издѣлия, сапуни, растителни масла, консервиране плодове и брашна—общо 22 проектирани прѣотприятия. Само за добиване електрическа енергия отъ дадени 5 облаги.

Директорътъ на прѣхраната въ оставка. Досегашниятъ директоръ на прѣхраната г. Генералъ Поповъ е подадъ оставка.

Ярешнитъ кожи. Подъ възбрана съ поставенитъ всички видове ярешки кожи, Ще се иззематъ по 15 лева.

Изгубенъ орденъ. На 27 тога гара Хаманджи яки по шосето Хаманджи—Бабадагъ е изгубенъ офицерски орденъ за храбростъ IV степенъ, 2 класъ. Лицето, което го намври да го прѣдаде или съобщи въ штаба 9 коненъ полкъ, отъ гдѣто ще получи прилично възнаграждение.

ТЪРСИ СЕ ДОБЪРЪ МЕХАНИКЪ за парна машина „Lanz“. Мѣсечно възнаграждение добро. Братия ПРОДАНОВИ: Тулча.

МАРТИРОЛОГЪ

24

НА ИЗВИТИТЪ И ЗАГИНАЛИТЪ ВЪ МОЛДОВА ОТВЛѣЧЕНИ ДОБРУДЖАНЦИ

№ по редъ	Име и прѣзвие на загиналия	Отъ гдѣ е родомъ	Околия	Възраст	Самойно по-младше	Колко дѣца има	Занятие	На коя дата презъ 1916 г. е билъ отвлѣченъ	Гдѣ е вѣтъна
753	Димитръ Колевъ	с. Сарж-насуфъ	Тудчанска	75	Жоненъ	6	земледѣлецъ	4/IX	Стефанеши
754	Димитръ Паскалевъ	"	"	75	"	5	"	"	"
755	Парушъ Топевъ	"	"	85	вдовець	5	"	"	"
756	Димитръ Елчевъ	блг. Сарж-голь	Боджалашка	63	жененъ	3	земледѣлецъ	17/IX	"
757	Иванъ Станевъ	"	"	63	вдовець	7	"	"	"
758	Киро Пейчевъ	"	"	58	жененъ	4	"	"	"
759	Илия Дечевъ	"	"	63	"	5	земледѣл.	"	"
760	Георги Панайотовъ	"	"	53	"	4	"	"	"
761	Мария Панайотовъ	"	"	58	"	4	"	"	"
762	Златанъ Петровъ	"	"	48	"	8	"	"	"
763	Мария Атанасовъ	"	"	45	"	2	земледѣлецъ	"	"
764	Валчо Валчевъ	с. Иванъ-чешме	"	75	"	6	"	20/IX	Вислуй
765	Сивко Драгневъ	"	"	72	вдовець	4	"	"	"
766	Иванъ Господиновъ	"	"	52	жененъ	5	земледѣлецъ	"	"
767	Колю В. Шарговъ	"	"	53	"	7	"	"	"
768	Иванъ Плевъ	"	"	52	вдовець	3	"	"	"
769	Ради Георгиевъ	"	"	65	"	5	земледѣлецъ	"	"
770	Стано Стоевъ	с. Камана	"	—	—	—	"	15/IX	"
771	Тото Ивановъ	"	"	56	жененъ	5	"	"	Стефанеши
772	Жельзко Дяковъ	"	"	52	"	6	земледѣлецъ	"	"
773	Слави Митевъ	"	"	54	"	7	"	"	"
774	Колю Колевъ	"	"	54	жененъ	5	"	"	"
775	Костадинъ Никовъ	"	"	60	"	4	"	"	"
776	Михалъ Войчевъ	с. Гречи	"	75	"	2	"	"	"
777	Шакъръ Балтаджи	"	"	40	"	4	"	4/IX	Дорохон
778	Осиянъ Ахмедовъ	"	"	42	"	4	"	16/VIII	"
779	Хажимъ Попузовъ	"	"	46	"	3	"	"	"
780	Искеръ Османовъ	"	"	38	"	1	"	"	"
781	Вехаръ Ташчи	"	"	33	"	1	"	"	"
782	Сали Делкорѣнѣвъ	"	"	50	"	—	"	"	"
783	Курм Мустафа	"	"	40	"	—	градинаръ	"	"

(следва)